

UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT

MICHAEL SVARER
AARHUS UNIVERSITET
BESKÆFTIGELSESDVALGET, CHRISTIANSBORG, 20. JANUAR 2022

INSTITUT FOR ØKONOMI
AARHUS UNIVERSITET

20. JANUAR 2022

MICHAEL SVARER
PROFESSOR

UDLÆNDINGES MULIGHEDER FOR AT ARBEJDE I DANMARK

Borgere fra EU- og EØS-lande har relativt fri adgang til at bo, arbejde og studere

Borgere fra andre lande kan få arbejdstilladelse gennem ordninger:

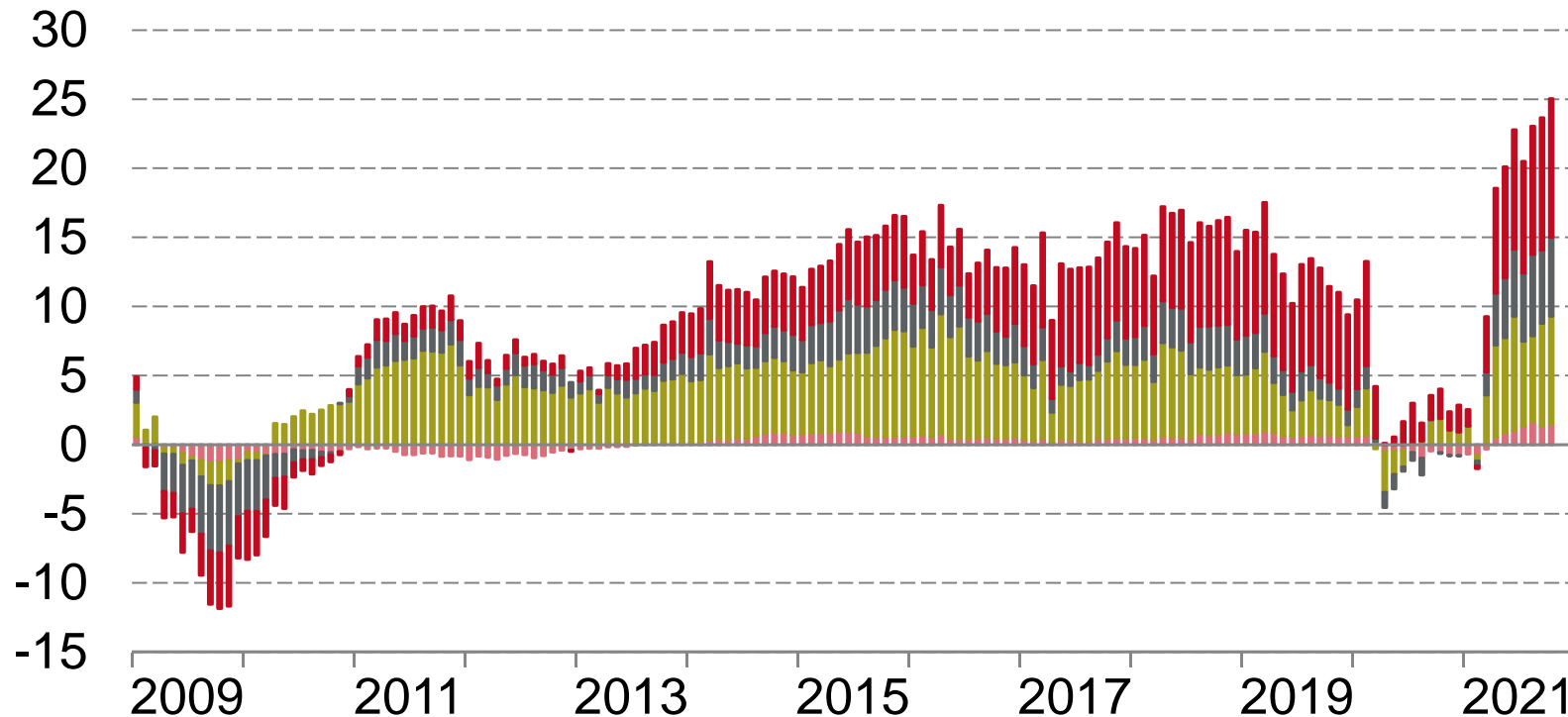
- Beløbsordningen for udlændinge med en årlig lønindkomst over en beløbsgrænse (448.000 i 2022). *Positivlisten* for udlændinge med jobtilbud indenfor et beskæftigelsesområde, hvor der er mangel på kvalificeret arbejdskraft
- Andre mindre ordninger (forskerordning, aupair m.m.)

Flygtninge og familiesammenførte har tilladelse til at arbejde

UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT I DANMARK

Nettotilgang (årligt) opdelt på oprindelsesland

1.000 personer

- 321.000 udlændinge ansat i Danmark
- Fordobling siden 2011

■ Nordiske lande
■ Øvrige EU-lande

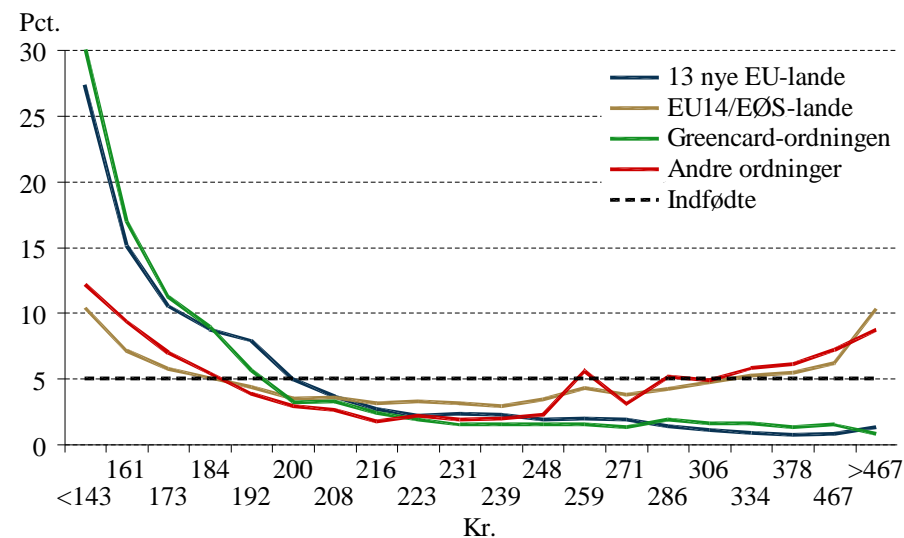
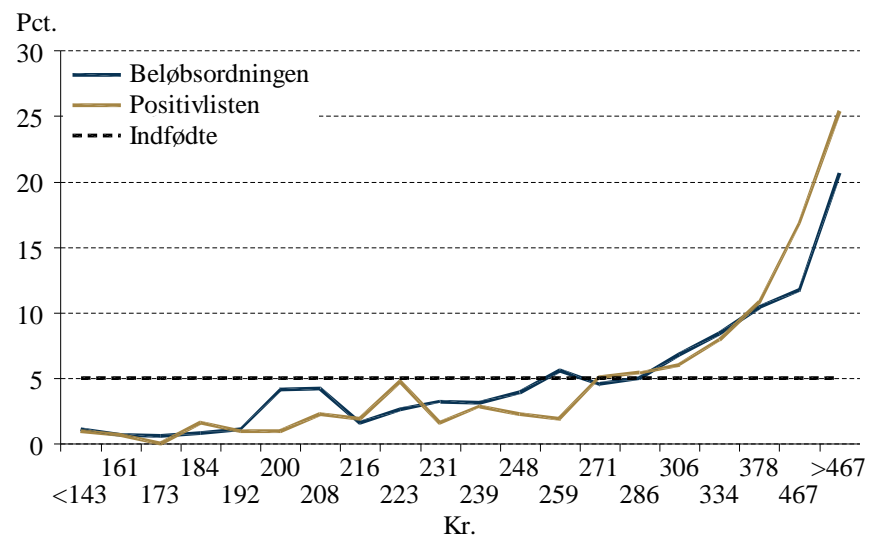
■ Østlande
■ 3. lande og statsløse

UDENLANDSK ARBEJDSKRAFTS BESKÆFTIGELSE OG LØN

Udlændinge på beløbsordningen og positivlisten (under 5.000 i 2021) er ofte beskæftiget i stillinger, demed relativt høje lønninger

Borgere fra de nye EU-lande og udlændinge på den tidligere Greencard ordning er ofte ufaglærte og beskæftiget med manuelt arbejde (fx landbrug, restauranter og rengøring)

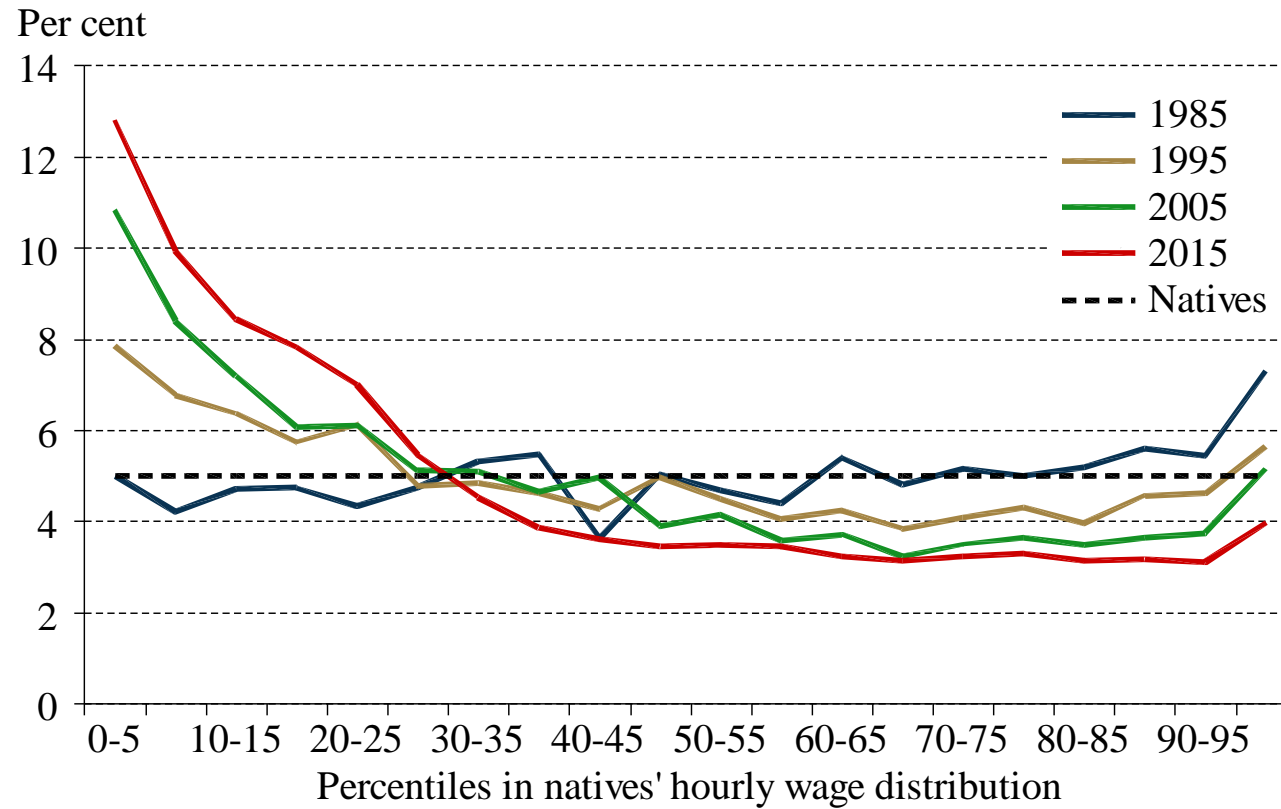
Udlændinges timeløn i forhold til indfødte, 2015

Kilde: De Økonomiske Råd, Forår 2017

FLERE UDLÆNDINGE MED LAVERE LØNNINGER

Udlændinges timeløn relativt til indfødtes, 1985-2015

Kilde: De Økonomiske Råd, Forår 2017

ØKONOMISKE KONSEKVENSER AF UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT

Udenlandsk arbejdskraft er en gevinst for den danske økonomi

- øger produktivitet og indkomst (BNP pr. indbygger)
 - Komplementær til indfødtes arbejdskraft
 - Ny viden mm.
- bidrager positivt til de offentlige finanser (Finansministeriet)
 - Indvandrere fra vestlige lande øger den finansielle holdbarhed (de ankommer typisk som voksne og genudvander før tilbagetrækning)
- afhjælper danske virksomheders mangel på kvalificeret arbejdskraft
- og modvirker flaskehalse under konjunkturopsving

UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT ER IKKE NØDVENDIGVIS EN GEVINST ALLE

Udenlandsk arbejdskraft kan påvirke løn og beskæftigelsesmuligheder for indfødte

Internationale studier (USA og Europa) finder, at indfødtes løn og beskæftigelse påvirkes negativt for de grupper, der har kvalifikationer, som svarer til indvandrernes

Danske studier viser blandede effekter for ufaglærte – både positive (Foged & Peri, 2016) og negative (Malchow-Møller m.fl., 2012) effekter på løn.

DØRS (2017):

- Mellem- og langvarigtuddannede: højere løn, uændret beskæftigelse
- Ufaglærte: omkostninger på kort sigt via lavere beskæftigelse, ikke løn (i gennemsnit)

OMFANGET AF UDENLANDSK ARBEJDSKRAFT REAGERER PÅ ÆNDRET POLITIK

- Indførelse af forskerordningen i 1992 øgede tilgangen af udenlandsk højt lønnet arbejdskraft (Kleven m. fl, 2014, 2020).
- Reduktion af beløbsgrænsen for at kunne bruge forskerordningen i 2015 øgede tilgangen til ordningen (Dam, 2021)
- Forhøjelse af beløbsgrænsen i beløbsordningen i 2016 reducerede tilgangen til ordningen (Dam, 2021)

AFRUNDING OG PERSPEKTIVERING

- Markant tilgang af udenlandsk arbejdskraft de seneste 10 år – kan forventes at fortsætte
- Bidrager positivt til dansk økonomi: beskæftigelse, produktivitet og offentlige finanser
- Kan påvirke indfødtes (og udlændinges) løn- og beskæftigelsesvilkår
- Vigtig rolle for uddannelses- og arbejdsmarkedspolitikken at sikre en høj og stabil beskæftigelse for især de ufaglærte indfødte.

INSTITUT FOR ØKONOMI
AARHUS UNIVERSITET